

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

Освітня програма Фінанси, банківська справа і страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа і страхування
(скорочений термін навчання)

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Управління витратами
Викладач (-і)	Білий М. М.
Контактний телефон викладача	+380991731896
E-mail викладача	mykhailo.bilyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=101&id_cou=2464
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Будь-яка діяльність, передусім виробнича, потребує витрат ресурсів. Від рівня операційних витрат істотно залежать ефективність функціонування підприємства та його конкурентоспроможність. Тому управління витратами є важливою функцією економічного механізму кожного підприємства.</p> <p>Особливо актуальна проблема управління витратами для вітчизняних підприємств, які нині перебувають на складному етапі реструктуризації та адаптації до ринкового середовища з урахуванням міжнародних вимог і правил. Так, запровадження нових положень (стандартів) бухгалтерського обліку, розроблених згідно із міжнародними стандартами, підвищує вимоги до кваліфікації спеціалістів економічного профілю. На підприємстві вони повинні самі формувати систему управління витратами, опрацьовувати методичну базу планування, обліку витрат, калькулювання продукції тощо.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>набути системи теоретичних знань про закономірності формування витрат за видами, центрами відповідальності та носіями для мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень, методології проведення аналізу їх величини та підготовка фахівців такого рівня кваліфікації в галузі фінансово-аналітичної діяльності, який повною мірою забезпечуватиме вирішення аналітичних завдань.</p>	
4. Компетентності	
<p>ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК12 Здатність працювати автономно.</p> <p>СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.</p> <p>СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.</p> <p>СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>	

5. Результати навчання

- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
- ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.
- ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.
- ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2-й	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	перший	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1 Теоретичні основи управління витратами на підприємстві	Лекція, практичне заняття	[3, 5-8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати до практичного	10 балів	До наступного заняття за розкладом

			заняття, пройти тестування		
Тема 2 Класифікація витрат, види витрат та їх характеристика	Лекції, практичні заняття	[1-3, 8-10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати ся до практичного заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3 Калькулювання собівартості продукції: системи та методи	Лекції, практичні заняття	[1-4, 9,10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати ся до практичного заняття, пройти тестування	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	Лекції, практичні заняття	[1-4, 7, 9,10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати ся до практичного заняття, пройти тестування	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Система управління витратами: концепції та методи	Лекції, практичні заняття	[1-4, 7, 9,10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати ся до практичного заняття, пройти тестування	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Сучасні системи управління витратами, їх суть	Лекції, практичні заняття	[1-4, 9,10]	Підготовка підсумкової роботи/ до індивідуального ДЗ	5 балів	До підсумкового заняття
Тема 7 Планування (бюджетування) витрат на підприємстві	Лекції, практичні заняття	[1-4, 9,10]	Підготовка підсумкової роботи/ до індивідуального ДЗ	5 балів	До підсумкового заняття
Тема 8. Контроль в управлінні витратами	Лекції, практичні	[1-4, 9,10]	Підготовка підсумкової роботи/ до	5 балів	До підсумкового

	заняття		індивідуаль ного ДЗ		заняття
Тема 9. Особливості управління витратами на підприємствах окремих галузей промисловості	Лекції, практичні заняття	[1-4, 9,10]	Підготовка підсумкової роботи/ до індивідуального ДЗ	5 балів	До підсумкового заняття

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна “відмінно” (90-100) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре”(70-89) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно”(50-69) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно”(26-49) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну індивідуальну роботу, яка є обов’язковим елементом навчального процесу. Головна її мета спрямована на вдосконалення навичок самостійної, науково-практичної, творчої роботи із закріпленням тих знань, які були отримані під час його викладання.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає

	попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Поточний контроль та самостійна робота – 70 балів Індивідуальна розрахункова робота – 30 балів.
8. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Артамонова Н.С. Управління витратами : навч. посіб. / Н.С. Артамонова, М.О. Акулюшина - К.: 2018, 116 с. 2. Грецак М. Г., Коцюба О. С. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2002. — 131 с. 3. Давидович І. Є. Управління витратами: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 320 с. 4. Друри К.Управленческий и производственный учет: / Пер. с англ.; Под ред. С.А.Таблиной. Учебник.-М.: ЮНИТАДАНА, 2002.-1071с. 5. Іванюта П. В., Лугівська О. П. Управління ресурсами і витратами: Навч. посіб. / За ред. д.е.н., проф. Іванюти С.М. — К.: Центр навчальної літератури, 2009. — 320 с. 6. Кузьмін О.Є. Управління витратами на підприємствах : навч. посібник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, У. І. Когут. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 244 с. 7. Рижикова Н.І., Накісько О.В. Управління витратами : навчальний посібник. – Харків : ХНТУСГ, 2013. 198 с. 8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 року № 318, із змінами і доповненнями// Система комплексного інформаційно-правового забезпечення "ЛІГА:Еліт". – ІАЦ "ЛІГА", 2007. 9. Череп А.В. Управління витратами суб'єктів господарювання. Ч. І: Монографія. - Харків: ВД «Інжек», 2006. - 368 с. 10. Чорна М.В. Управління витратами : навч. посіб. / М. В. Чорна, П. В. Смірнова, Р. М. Бугріменко, 2017. – 166 с. 	

Викладач _____ Білий М.М.